

Abstrakt

Tato práce se zabývá řečí u předškolních dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Cílem práce bylo popsat řeč u sociokulturně znevýhodněných předškoláků z hlediska syntaxe, morfologie, slovní zásoby a výslovnosti a z těchto hledisek popsat úroveň řeči u předškolních dětí bez znevýhodnění. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou.

Teoretická část se věnuje vývoji dětské řeči. Popisuje některé lingvistické a sociolingvistické teorie, zabývá se vývojem konkrétních jazykových oblastí v předškolním věku a charakterizuje některé poruchy řeči.

Dále v ní najdeme popis sociokulturního znevýhodnění, skupin sociokulturně znevýhodněných dětí a charakteristiku legislativních dokumentů, které se sociálním a sociokulturním znevýhodněním zabývají.

Třetí kapitola teoretické části se zaměřuje na některé jazykové zvláštnosti, kterými se vyznačuje romská minorita. Věnuje se stručné charakteristice romského jazyka, vysvětluje specifika romského etnolektu a také některá komunikační specifika, vycházející z kulturních odlišností.

V praktické části práce najdeme popis kvalitativního výzkumu řeči předškolních dětí. Jedná se o mnohopřípadovou studii, která se zabývá konkrétním popisem řečového projevu šesti dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a šesti dětí bez znevýhodnění. Tento popis se věnuje jazyku vybraných dětí z hlediska syntaxe, morfologie, slovní zásoby, výslovnosti a také stručné charakteristice rodinného zázemí.